

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia *11 stycznia*.....2012 r.

w sprawie egzaminów eksternistycznych

Na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania: szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych i liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, oraz egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, w tym warunki oceniania tych egzaminów;
- 2) warunki dopuszczania do egzaminów eksternistycznych wymienionych w pkt 1 i do egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji;
- 3) wysokość opłat pobieranych za egzaminy eksternistyczne wymienione w pkt 1 i za egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji;
- 4) warunki wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy eksternistyczne wymienione w pkt 1;

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 248, poz. 1480).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

- 5) zawody, w zakresie których nie przeprowadza się egzaminów eksternistycznych potwierdzających kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 2) egzaminach eksternistycznych bez bliższego określenia – należy przez to rozumieć egzaminy eksternistyczne przeprowadzane z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania odpowiednio szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, a także egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, o których mowa w art. 10 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. a ustawy;
- 3) egzaminie eksternistycznym zawodowym – należy przez to rozumieć egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji, o którym mowa w art. 10 ust. 3 pkt 1 ustawy;
- 4) podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej – należy przez to rozumieć podstawę programową kształcenia ogólnego dla zasadniczych szkół zawodowych określoną w załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17);
- 5) podstawie programowej kształcenia w zawodach – należy przez to rozumieć podstawę programową kształcenia w zawodach określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2a ustawy;
- 6) klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego – należy przez to rozumieć klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy.

§ 3. Do egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania:

- 1) szkoły podstawowej dla dorosłych - dopuszcza się osobę, która nie ukończyła sześcioletniej szkoły podstawowej albo osobę, która ukończyła klasę programowo niższą niż klasa VI ośmioletniej szkoły podstawowej;
- 2) gimnazjum dla dorosłych - dopuszcza się osobę, która ukończyła sześcioletnią szkołę podstawową albo klasę VI lub VII ośmioletniej szkoły podstawowej;
- 3) liceum ogólnokształcącego dla dorosłych - dopuszcza się osobę, która ukończyła gimnazjum albo ośmioletnią szkołę podstawową.

§ 4. 1. Do egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej dopuszcza się osobę, która ukończyła gimnazjum albo ośmioletnią szkołę podstawową.

2. Egzaminy eksternistyczne, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się z następujących obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

- 1) język polski;
- 2) język obcy nowożytny;
- 3) historia;
- 4) wiedza o społeczeństwie;
- 5) podstawy przedsiębiorczości;
- 6) geografia;
- 7) biologia;
- 8) chemia;
- 9) fizyka;
- 10) matematyka;
- 11) informatyka.

§ 5. Do egzaminu eksternistycznego zawodowego dopuszcza się osobę, która:

- 1) ukończyła gimnazjum albo ośmioletnią szkołę podstawową, oraz
- 2) co najmniej dwa lata kształciła się lub pracowała, w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego.

§ 6. Informatory, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 1b ustawy, są ogłaszane nie później niż do dnia 31 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym są przeprowadzane egzaminy eksternistyczne.

§ 7. 1. Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się dwa razy w ciągu roku:

- 1) w zimowej sesji egzaminacyjnej - w okresie od dnia 1 lutego do ostatniego dnia lutego;
- 2) w jesiennej sesji egzaminacyjnej - w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października.

2. Egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych jest przeprowadzany w tym samym terminie w całym kraju.

3. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, zwanej dalej „Komisją Centralną”, nie później niż na 30 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w ust. 1, ogłasza harmonogram przeprowadzania egzaminów eksternistycznych w danej sesji egzaminacyjnej. Harmonogram jest ogłaszany na stronie internetowej Komisji Centralnej i stronach internetowych okręgowych komisji egzaminacyjnych, zwanych dalej „komisjami okręgowymi”.

4. Dyrektor komisji okręgowej, nie później niż na 15 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza na stronie internetowej komisji okręgowej informację o miejscach, w których przeprowadza się egzaminy eksternistyczne z poszczególnych zajęć edukacyjnych w danej sesji.

5. Dyrektor Komisji Centralnej, nie później niż na 15 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza na stronie internetowej Komisji Centralnej informację o materiałach i przyborach pomocniczych, z których mogą korzystać osoby zdające egzaminy eksternistyczne z poszczególnych zajęć edukacyjnych.

§ 8. 1. Osoby niewidome, słabowidzące, niesłyszące, słabosłyszące, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, przystępują do egzaminów eksternistycznych w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju ich niepełnosprawności, na podstawie zaświadczenia potwierdzającego występowanie danej dysfunkcji wydanego przez lekarza.

2. Dyrektor Komisji Centralnej opracowuje szczegółową informację o sposobach dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do potrzeb i możliwości osób niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i podaje ją do publicznej wiadomości na stronie internetowej Komisji Centralnej, nie później niż do dnia 1 września roku poprzedzającego rok, w którym są przeprowadzane egzaminy eksternistyczne.

3. Na podstawie zaświadczenia potwierdzającego występowanie danej dysfunkcji wydanego przez lekarza oraz szczegółowej informacji, o której mowa w ust. 2, dyrektor komisji okręgowej lub upoważniona przez niego osoba wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu eksternistycznego do potrzeb i możliwości przystępującej do egzaminu eksternistycznego osoby niewidomej, słabowidzącej, niesłyszącej, słabosłyszącej, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.

4. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, przedkłada się dyrektorowi komisji okręgowej wraz z wnioskiem, o którym mowa w § 9 ust. 1.

§ 9. 1. Osoba zamierzająca przystąpić do egzaminów eksternistycznych, nie później niż na 2 miesiące przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w § 7 ust. 1, składa do komisji okręgowej wniosek o dopuszczenie do tych egzaminów, zawierający:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) adres zamieszkania;
- 5) typ szkoły dla dorosłych, z zakresu której zamierza zdawać egzaminy eksternistyczne, a w przypadku egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej – wskazanie, jako typu szkoły, zasadniczej szkoły zawodowej.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się w przypadku ubiegania się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania:

- 1) gimnazjum dla dorosłych - świadectwo ukończenia sześciolletniej szkoły podstawowej, świadectwo ukończenia klasy VI lub VII ośmioletniej szkoły podstawowej albo indeks zawierający wpis potwierdzający uzyskanie promocji do klasy VII lub VIII ośmioletniej szkoły podstawowej dla dorosłych;
- 2) liceum ogólnokształcącego dla dorosłych lub egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej – świadectwo ukończenia gimnazjum albo świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej.

§ 10. 1. Osoba zamierzająca przystąpić do egzaminu eksternistycznego zawodowego składa do komisji okręgowej wniosek o dopuszczenie do tego egzaminu, zawierający:

- 1) dane, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 1-4;
- 2) nazwę i symbol cyfrowy zawodu oraz nazwę kwalifikacji, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, w zakresie której zamierza zdawać egzamin eksternistyczny zawodowy, a także oznaczenie tej kwalifikacji, zgodnie z podstawą programową kształcenia w zawodach;
- 3) informację czy przystępuje do egzaminu eksternistycznego zawodowego po raz pierwszy;
- 4) w przypadku ponownego przystępowania do egzaminu eksternistycznego zawodowego przez osobę, która nie zdała tego egzaminu z części pisemnej albo części praktycznej – wskazanie części egzaminu, której ta osoba nie zdała i do której zamierza przystąpić ponownie.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) świadectwo ukończenia gimnazjum albo świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej, oraz
- 2) dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w § 5 pkt 2, w szczególności świadectwa szkolne, indeksy, zaświadczenia dotyczące kształcenia się lub wykonywania pracy w danym zawodzie lub świadectwa pracy.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wraz ze świadectwem i dokumentami, o których mowa w ust. 2, osoba zamierzająca przystąpić do egzaminu eksternistycznego zawodowego składa w terminie:

- 1) do dnia 31 stycznia - jeżeli zamierza przystąpić do tego egzaminu w tym samym roku, w którym składa wniosek;
- 2) do dnia 30 września - jeżeli zamierza przystąpić do tego egzaminu w roku następnym.

§ 11. 1. Komisja okręgowa dopuszcza do egzaminów eksternistycznych lub do egzaminu eksternistycznego zawodowego osobę, która spełnia warunki określone odpowiednio w § 9 i 10.

2. Komisja okręgowa podejmuje rozstrzygnięcie w sprawie dopuszczenia do egzaminów eksternistycznych lub do egzaminu eksternistycznego zawodowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa odpowiednio w § 9 i 10.

3. Dyrektor komisji okręgowej informuje pisemnie o rozstrzygnięciu komisji okręgowej osobę, która złożyła wniosek, o którym mowa odpowiednio w § 9 i 10, w terminie 7 dni od dnia podjęcia tego rozstrzygnięcia. Osobę dopuszczoną do egzaminów eksternistycznych lub do egzaminu eksternistycznego zawodowego informuje się również o obowiązkach wynikających z § 13.

4. Od rozstrzygnięcia komisji okręgowej, o którym mowa w ust. 2, służy odwołanie do dyrektora Komisji Centralnej, w terminie 7 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie dyrektora Komisji Centralnej jest ostateczne.

5. O terminie egzaminu eksternistycznego zawodowego ustalonego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy, komisja okręgowa informuje osobę dopuszczoną do tego egzaminu nie później niż na 2 miesiące przed terminem tego egzaminu.

6. Egzamin eksternistyczny zawodowy nie może być przeprowadzony wcześniej niż przed upływem 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w § 10.

§ 12. 1. Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych zdaje egzaminy z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania danego typu szkoły dla dorosłych lub z zakresu wymagań określonych

w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej w okresie nie dłuższym niż 3 lata.

2. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby, o której mowa w ust. 1, dyrektor komisji okręgowej może przedłużyć okres zdawania egzaminów eksternistycznych o dwie sesje egzaminacyjne.

3. Dyrektor komisji okręgowej, na wniosek osoby, która, w okresie nie dłuższym niż 3 lata od upływu okresu, o którym mowa w ust. 1, ponownie ubiega się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania danego typu szkoły dla dorosłych lub z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, zalicza tej osobie egzaminy eksternistyczne z danych zajęć edukacyjnych zdane w okresie, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku zaliczenia poprzednio zdanego egzaminu eksternistycznego, o którym mowa w ust. 3, w indywidualnym protokole egzaminów eksternistycznych, o którym mowa w § 14 ust. 1, jako ocenę z egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, wpisuje się ocenę uzyskaną z tego poprzednio zdanego egzaminu eksternistycznego.

§ 13. 1. Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych, nie później niż na 30 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w § 7 ust. 1, składa dyrektorowi komisji okręgowej:

- 1) pisemną informację, w której wskazuje zajęcia edukacyjne, z zakresu których zamierza zdawać egzaminy eksternistyczne w danej sesji egzaminacyjnej;
- 2) dowód wniesienia opłaty za egzaminy eksternistyczne z zakresu zajęć edukacyjnych, o których mowa w pkt 1, albo wniosek o zwolnienie z opłaty, o którym mowa w § 34 ust. 2.

2. Osoba dopuszczona do egzaminu eksternistycznego zawodowego, nie później niż na 30 dni przed wyznaczonym terminem tego egzaminu, składa dyrektorowi komisji okręgowej dowód wniesienia opłaty za ten egzamin eksternistyczny zawodowy albo wniosek o zwolnienie z opłaty, o którym mowa w § 34 ust. 2.

§ 14. 1. Komisja okręgowa zakłada dla każdej osoby dopuszczonej do egzaminów eksternistycznych lub do egzaminu eksternistycznego zawodowego, która spełniła

warunki określone w § 13, odpowiednio indywidualny protokół egzaminów eksternistycznych albo indywidualny protokół egzaminu eksternistycznego zawodowego, prowadzony w formie elektronicznej.

2. Indywidualny protokół egzaminów eksternistycznych zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko osoby dopuszczonej do egzaminów eksternistycznych;
- 2) numer PESEL osoby dopuszczonej do egzaminów eksternistycznych, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) datę dopuszczenia do egzaminów eksternistycznych;
- 4) daty przystąpienia do egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych;
- 5) wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych.

3. Indywidualny protokół egzaminu eksternistycznego zawodowego zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko osoby dopuszczonej do egzaminu eksternistycznego zawodowego;
- 2) numer PESEL osoby dopuszczonej do egzaminu eksternistycznego zawodowego, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) datę dopuszczenia do egzaminu eksternistycznego zawodowego;
- 4) daty przystąpienia do części pisemnej i części praktycznej egzaminu eksternistycznego zawodowego;
- 5) wyniki z części pisemnej i części praktycznej egzaminu eksternistycznego zawodowego.

§ 15. W celu przeprowadzenia egzaminów eksternistycznych w danej sesji egzaminacyjnej dyrektor komisji okręgowej powołuje, spośród egzaminatorów wpisanych do ewidencji, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy:

- 1) zespoły nadzorujące w miejscach przeprowadzania egzaminów eksternistycznych przebieg egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych, zwane dalej „zespołami nadzorującymi”, oraz wyznacza przewodniczących tych zespołów;
- 2) egzaminatorów sprawdzających i oceniających arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi wypełnione przez zdających.

§ 16. 1. W skład zespołu nadzorującego wchodzi:

- 1) przewodniczący zespołu nadzorującego, który kieruje pracą tego zespołu oraz odpowiada za prawidłowy przebieg egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych;
- 2) członek zespołu nadzorującego.

2. W przypadku, gdy w sali egzaminacyjnej jest więcej niż 30 zdających, liczbę członków zespołu nadzorującego zwiększa się o jedną osobę na każdych kolejnych 20 zdających.

3. W skład zespołu nadzorującego nie może wchodzić osoba, która jest nauczycielem zajęć edukacyjnych, z zakresu których jest przeprowadzany egzamin eksternistyczny.

4. W czasie egzaminu eksternistycznego z informatyki lub technologii informacyjnej przeprowadzanego w pracowni informatycznej jest obecny administrator lub opiekun pracowni, który nie wchodzi w skład zespołu nadzorującego.

§ 17.1. Przed rozpoczęciem egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych przewodniczący zespołu nadzorującego sprawdza:

- 1) tożsamość zdających, na podstawie okazanego przez zdającego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) czy pakiety egzaminacyjne, zawierające arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi do przeprowadzania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, nie zostały naruszone.

2. W przypadku stwierdzenia, że pakiety egzaminacyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zostały naruszone, przewodniczący zespołu nadzorującego zawiesza egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych i powiadamia o tym dyrektora komisji okręgowej.

3. W przypadku stwierdzenia, że pakiety egzaminacyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie zostały naruszone, przewodniczący zespołu nadzorującego otwiera je w obecności przedstawicieli zdających i przekazuje arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi, w liczbie odpowiadającej liczbie zdających, członkom zespołu nadzorującego, w celu rozdania zdającym.

4. Przewodniczący zespołu nadzorującego poleca zdającym sprawdzenie, czy arkusz egzaminacyjny i karta odpowiedzi są kompletne.

5. Zdający zgłasza przewodniczącemu zespołu nadzorującego braki w arkuszu egzaminacyjnym lub karcie odpowiedzi i otrzymuje nowy arkusz egzaminacyjny lub nową kartę odpowiedzi.

6. Informację o wymianie arkusza egzaminacyjnego lub karty odpowiedzi przewodniczący zespołu nadzorującego zamieszcza w protokole przebiegu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, o którym mowa w § 29 ust. 1. Informację czytelnie podpisuje zdający, który zgłosił braki w arkuszu egzaminacyjnym lub karcie odpowiedzi.

7. Na arkuszu egzaminacyjnym i karcie odpowiedzi zdający zamieszcza numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość. Zdający nie podpisują arkuszy egzaminacyjnych i kart odpowiedzi.

§ 18. 1. Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się w formie pisemnej.

2. Czas trwania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych w przypadku egzaminu eksternistycznego z zakresu:

1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania:

- a) szkoły podstawowej dla dorosłych – wynosi 90 minut,
- b) gimnazjum dla dorosłych – wynosi 120 minut,
- c) liceum ogólnokształcącego dla dorosłych – wynosi od 120 do 150 minut;

2) wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej - wynosi od 120 do 150 minut.

§ 19. 1. W czasie trwania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych każdy zdający pracuje przy osobnym stoliku. Stoliki są ustawione w jednym kierunku, w odległości zapewniającej samodzielną pracę zdających.

2. W czasie trwania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych na stolikach mogą znajdować się tylko arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi oraz materiały i przybory pomocnicze wymienione w informacji, o której mowa w § 7 ust. 5.

3. Do sali, w której jest przeprowadzany egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych, nie można wносить żadnych urządzeń telekomunikacyjnych ani korzystać z nich w tej sali.

4. Zdający, który jest chory, w czasie trwania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, może korzystać ze sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.

§ 20. 1. Egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych rozpoczyna się z chwilą zapisania przez przewodniczącego zespołu nadzorującego, w widocznym miejscu, czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy.

2. W czasie trwania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych zdający nie powinni opuszczać sali, w której odbywa się egzamin. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący zespołu nadzorującego może zezwolić zdającemu na opuszczenie sali, w której odbywa się egzamin, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się zdającego z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej.

3. W czasie trwania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych w sali, w której odbywa się egzamin, mogą przebywać wyłącznie zdający, przewodniczący i członkowie zespołu nadzorującego, osoby, o których mowa w § 16 ust. 4, a także, jako obserwatorzy egzaminu, przedstawiciele Komisji Centralnej, kuratora oświaty oraz ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

4. Podczas egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych zdającym nie udziela się żadnych wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych ani ich nie komentuje.

§ 21. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez zdającego lub jeżeli zdający zakłóca prawidłowy przebieg egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych tego zdającego. Informację o przerwaniu i unieważnieniu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych zamieszcza się w protokole przebiegu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, o którym mowa w § 29 ust. 1, oraz w indywidualnym protokole egzaminów eksternistycznych tego zdającego.

§ 22. Po zakończeniu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych członkowie zespołu nadzorującego zbierają od zdających wypełnione arkusze

egzaminacyjne i karty odpowiedzi. Przewodniczący lub członek zespołu nadzorującego umieszcza wypełnione arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi w kopertach i zakleja je w obecności przedstawiciela zdających. Przewodniczący zespołu nadzorującego przekazuje niezwłocznie dyrektorowi komisji okręgowej koperty z wypełnionymi arkuszami egzaminacyjnymi i kartami odpowiedzi oraz niewykorzystane arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi.

§ 23. 1. Arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi są sprawdzane przez egzaminatorów, o których mowa w § 15 pkt 2, w czasie i miejscu wyznaczonym przez dyrektora komisji okręgowej.

2. Egzaminatorzy sprawdzający i oceniający arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi z egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych tworzą zespół egzaminatorów. W skład zespołu egzaminatorów wchodzi nie więcej niż 20 egzaminatorów, spośród których dyrektor komisji okręgowej wyznacza przewodniczącego.

3. Egzaminatorzy stosują szczegółowe kryteria oceniania opracowane przez Komisję Centralną dla egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych ujętych w ramowym planie nauczania danego typu szkoły dla dorosłych oraz zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 4 ust. 2.

4. Zadania egzaminacyjne ujęte w arkuszach egzaminacyjnych są oceniane w skali punktowej.

5. Wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych są wyrażane w stopniach według skali obowiązującej dla ocen semestralnych w publicznych szkołach dla dorosłych, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy.

6. Przeliczenia liczby punktów uzyskanych na egzaminie eksternistycznym z danych zajęć edukacyjnych na stopnie dokonuje się w następujący sposób:

1) stopień celujący (6)	-	od 93% do 100% punktów;
2) stopień bardzo dobry (5)	-	od 78% do 92% punktów;
3) stopień dobry (4)	-	od 62% do 77% punktów;
4) stopień dostateczny (3)	-	od 46% do 61% punktów;
5) stopień dopuszczający (2)	-	od 30% do 45% punktów;
6) stopień niedostateczny (1)	-	poniżej 30% punktów.

7. Wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych ustala komisja okręgowa na podstawie liczby punktów przyznanych przez egzaminatorów sprawdzających i oceniających arkusz egzaminacyjny i kartę odpowiedzi.

§ 24. Zdający zdał egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych, jeżeli uzyskał z tego egzaminu ocenę wyższą od niedostatecznej.

§ 25. 1. W przypadku stwierdzenia podczas sprawdzania arkusza egzaminacyjnego i karty odpowiedzi niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez zdającego, dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, unieważnia egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych tego zdającego.

2. Informację o unieważnieniu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych wpisuje się do indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych tego zdającego.

§ 26. Na wniosek zdającego, sprawdzone i ocenione arkusz egzaminacyjny i karta odpowiedzi są udostępniane zdającemu do wglądu w miejscu i czasie określonym przez dyrektora komisji okręgowej.

§ 27. 1. Indywidualny protokół egzaminów eksternistycznych zdającego drukuje się po zdaniu przez niego egzaminów eksternistycznych ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ujętych w ramowym planie nauczania z zakresu danego typu szkoły dla dorosłych, a w przypadku egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej - ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 4 ust. 2. Wydrukowany protokół podpisuje i opatruje datą dyrektor komisji okręgowej.

2. Komisja okręgowa wydaje zdającemu, na jego wniosek, odpis indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych.

§ 28. 1. Osoba, która zdała egzaminy eksternistyczne ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ujętych w ramowym planie nauczania z zakresu danego typu

szkoły dla dorosłych, otrzymuje świadectwo ukończenia odpowiednio szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego, wydane przez komisję okręgową.

2. Osoba, która zdała egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 4 ust. 2, otrzymuje zaświadczenie wydane przez komisję okręgową.

§ 29. 1. Przewodniczący zespołu nadzorującego sporządza protokół przebiegu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych.

2. Protokół przebiegu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych zawiera:

- 1) skład zespołu nadzorującego;
- 2) potwierdzenie sprawdzenia tożsamości zdających;
- 3) czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu;
- 4) w przypadku obecności obserwatora egzaminu, o którym mowa w § 20 ust. 3, - jego imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe.

Protokół podpisują przewodniczący i członkowie zespołu nadzorującego.

3. Do protokołu, o którym mowa w ust. 1, dołącza się listę zdających zawierającą:

- 1) imię (imiona) i nazwisko zdającego;
- 2) numer PESEL zdającego, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość zdającego;
- 3) podpis zdającego, który zgłosił się na egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych.

4. Przewodniczący zespołu egzaminatorów, o którym mowa w § 23 ust. 2, sporządza protokół sprawdzania i oceniania arkuszy egzaminacyjnych i kart odpowiedzi z egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych. Protokół podpisują egzaminatorzy wchodzący w skład danego zespołu egzaminatorów.

§ 30. 1. Zdający może, w terminie 2 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, zgłosić zastrzeżenia do dyrektora komisji okręgowej, jeżeli uzna, że w trakcie egzaminu zostały naruszone przepisy dotyczące jego przeprowadzania.

2. Dyrektor komisji okręgowej rozpatruje zastrzeżenia, o których mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. Rozstrzygnięcie dyrektora komisji okręgowej jest ostateczne.

3. W razie stwierdzenia, na skutek zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, lub z urzędu, naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych mogącego mieć wpływ na wynik egzaminu, dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Komisji Centralnej, może unieważnić egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych i zarządzić jego ponowne przeprowadzenie w następnej sesji egzaminacyjnej. Unieważnienie może nastąpić w stosunku do poszczególnych lub do wszystkich zdających.

§ 31. 1. Arkusze egzaminacyjne do przeprowadzania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych są przygotowywane, drukowane, przechowywane i transportowane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie.

2. W przypadku nieuprawnionego ujawnienia arkuszy egzaminacyjnych decyzję co do dalszego przebiegu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych podejmuje dyrektor Komisji Centralnej.

§ 32. 1. Komisja okręgowa przechowuje:

- 1) arkusze egzaminacyjne przez okres 6 miesięcy;
- 2) karty odpowiedzi oraz protokoły sprawdzania i oceniania arkuszy egzaminacyjnych i kart odpowiedzi z egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych przez okres 5 lat.

2. Dokumentację egzaminów eksternistycznych przechowuje się według zasad określonych w przepisach w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych.

§ 33. Egzamin eksternistyczny zawodowy przeprowadza się na warunkach i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy.

§ 34. 1. Opłata za egzamin eksternistyczny z jednych zajęć edukacyjnych oraz opłata za egzamin eksternistyczny zawodowy wynosi 5,5% minimalnej stawki

wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym, określonego na podstawie art. 30 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej „stawką”.

2. Dyrektor komisji okręgowej może zwolnić z całości lub części opłaty za egzaminy eksternistyczne ze wszystkich lub niektórych zajęć edukacyjnych lub z opłaty za egzamin eksternistyczny zawodowy osobę o niskich dochodach, na jej wniosek, w szczególności, jeżeli dochód tej osoby nie jest większy niż kwoty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.⁴⁾).

3. Osoba ubiegająca się o zwolnienie z całości lub części opłaty za egzaminy eksternistyczne, które zamierza zdawać w danej sesji egzaminacyjnej, lub za egzamin eksternistyczny zawodowy, dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dokumenty potwierdzające wysokość dochodów. Dokumenty te składa się odrębnie na każdą sesję egzaminacyjną.

4. Osoba, która przystąpiła do egzaminu eksternistycznego zawodowego i nie uzyskała wymaganej do zdania tego egzaminu liczby punktów z części pisemnej albo praktycznej tego egzaminu, przystępując ponownie do tej części egzaminu, wnosi opłatę w wysokości:

- 1) w przypadku części pisemnej - 1/3 opłaty, o której mowa w ust. 1;
- 2) w przypadku części praktycznej- 2/3 opłaty, o której mowa w ust 1.

§ 35. Opłatę za egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych lub egzamin eksternistyczny zawodowy wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora komisji okręgowej.

§ 36. 1. Wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład zespołu nadzorującego wynosi:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 1, poz. 1, Nr 56, poz. 458, Nr 67, poz. 572, Nr 97, poz. 800, Nr 213, poz. 1650 i Nr 219, poz. 1706 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427 oraz z 2011 r. Nr 81, poz. 440 i Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

- 1) dla przewodniczącego zespołu nadzorującego - 1,5% stawki za godzinę;
 - 2) dla członka zespołu nadzorującego - 1% stawki za godzinę.
2. Wysokość wynagrodzenia dla egzaminatorów sprawdzających i oceniających arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi z egzaminu eksternistycznego z zakresu:
- 1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania:
 - a) szkoły podstawowej dla dorosłych – wynosi 0,25% stawki,
 - b) gimnazjum dla dorosłych – wynosi 0,35% stawki,
 - c) liceum ogólnokształcącego dla dorosłych – wynosi 0,50% stawki;
 - 2) wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej – wynosi 0,40% stawki
- za każdy sprawdzony i oceniony arkusz egzaminacyjny i kartę odpowiedzi łącznie.

§ 37. Zawody, w zakresie których nie przeprowadza się egzaminu eksternistycznego zawodowego, określa załącznik do rozporządzenia.

§ 38. 1. Egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej organizuje się począwszy od zimowej sesji egzaminacyjnej w roku 2013.

2. W zimowej sesji egzaminacyjnej w roku 2013 egzaminy eksternistyczne, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się wyłącznie z następujących obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

- 1) język polski;
- 2) historia;
- 3) wiedza o społeczeństwie.

§ 39. 1. Informatory, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 1b ustawy, na rok 2012, ogłoszone zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1273), stosuje się do egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w jesiennej sesji egzaminacyjnej w roku 2012.

2. Informatory, o których mowa w ust. 1, dotyczące egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w zimowej sesji egzaminacyjnej w roku 2013, ogłasza się nie później niż do dnia 30 września 2012 r.

3. Informatory, o których mowa w ust. 1, dotyczące egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w jesiennej sesji egzaminacyjnej w roku 2013, ogłasza się nie później niż do dnia 31 grudnia 2012 r.

§ 40. Harmonogram egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w jesiennej sesji egzaminacyjnej w roku 2012 dyrektor Komisji Centralnej ogłosi nie później niż do dnia 15 września 2012 r.

§ 41. Informację, o której mowa w § 8 ust. 2, dotyczącą egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w jesiennej sesji egzaminacyjnej w roku 2012 oraz egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w zimowej i jesiennej sesji egzaminacyjnej w roku 2013, dyrektor Komisji Centralnej poda do publicznej wiadomości nie później niż do dnia 10 września 2012 r.

§ 42. Osoby niewidome, słabowidzące, niesłyszące, słabosłyszące, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, które zostały dopuszczone do egzaminów eksternistycznych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, i zamierzają przystąpić do tych egzaminów w warunkach i formie dostosowanych do ich potrzeb i możliwości, zaświadczenie, o którym mowa w § 8 ust. 1, przedkładają dyrektorowi komisji okręgowej nie później niż do dnia 20 września 2012 r.

§ 43. Osoby, które zostały dopuszczone do egzaminów eksternistycznych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zdają te egzaminy na warunkach i w trybie określonym w niniejszym rozporządzeniu.

§ 44. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r.⁵⁾

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Krzyszyna Szumilas
Krzyszyna Szumilas

⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1273), które utraciło moc z dniem 1 września 2012 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206).

Załącznik do rozporządzenia
 Ministra Edukacji Narodowej
 z dnia 11. stycznia (poz. ...)

**Wykaz zawodów,
 w zakresie których nie przeprowadza się
 egzaminu eksternistycznego zawodowego**

Lp.	Symbol cyfrowy zawodu	Nazwa zawodu	Minister właściwy dla zawodu
1	2	3	4
1.	325101	Asystentka stomatologiczna	minister właściwy do spraw zdrowia
2.	325102	Higienistka stomatologiczna	minister właściwy do spraw zdrowia
3.	325906	Ortoptystka	minister właściwy do spraw zdrowia
4.	325601	Ratownik medyczny	minister właściwy do spraw zdrowia
5.	321402	Technik dentystyczny	minister właściwy do spraw zdrowia
6.	321301	Technik farmaceutyczny	minister właściwy do spraw zdrowia
7.	325402	Technik masażyста	minister właściwy do spraw zdrowia
8.	321403	Technik ortopeda	minister właściwy do spraw zdrowia
9.	325907	Terapeuta zajęciowy	minister właściwy do spraw zdrowia
10.	321401	Protetyk słuchu	minister właściwy do spraw zdrowia
11.	311411	Technik elektroniki i informatyki medycznej	minister właściwy do spraw zdrowia
12.	321103	Technik elektroradiolog	minister właściwy do spraw zdrowia
13.	322001	Dietetyk	minister właściwy do spraw zdrowia
14.	325905	Opiekunka dziecięca	minister właściwy do spraw zdrowia
15.	532102	Opiekun medyczny	minister właściwy do spraw zdrowia
16.	311106	Technik geolog	minister właściwy do spraw środowiska
17.	311707	Technik wiertnik	minister właściwy do spraw środowiska

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym na mocy art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz.1206), który wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1273) określa warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, w tym warunki oceniania, wysokość opłat pobieranych za egzaminy eksternistyczne z poszczególnych zajęć edukacyjnych oraz warunki wynagradzania egzaminatorów. Ponadto rozporządzenie uwzględnia możliwość unieważnienia egzaminów eksternistycznych ze względu na naruszenie przepisów dotyczących przeprowadzania tych egzaminów, jeżeli to naruszenie mogło mieć wpływ na wynik egzaminu, oraz zwalniania z całości lub części opłat za przeprowadzenie egzaminu osób o niskich dochodach.

Zgodnie z treścią upoważnienia zawartego w art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z dnia 19 sierpnia 2011 r., rozporządzenie określa:

- 1) warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania: szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych i liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, oraz egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, w tym warunki oceniania tych egzaminów;
- 2) warunki dopuszczania do egzaminów eksternistycznych wymienionych w pkt 1 i do egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji;
- 3) wysokość opłat pobieranych za egzaminy eksternistyczne wymienione w pkt 1 i za egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji;
- 4) warunki wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy eksternistyczne wymienione w pkt 1;

- 5) zawody, w zakresie których nie przeprowadza się egzaminów eksternistycznych potwierdzających kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji.

W rozporządzeniu określone zostały ponadto przypadki, w których można unieważnić egzaminy eksternistyczne ze względu na naruszenie przepisów dotyczących przeprowadzania tych egzaminów, jeżeli to naruszenie mogło mieć wpływ na wynik egzaminu. Ponadto rozporządzenie wskazuje możliwość zwalniania osób o niskich dochodach w całości lub części opłat za przeprowadzenie egzaminu eksternistycznego lub egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji.

Rozporządzenie ma na celu uwzględnienie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, które polegają na:

- wprowadzeniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej;
- wprowadzeniu egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, jako jednej z możliwości uzyskiwania świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie lub dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe;
- usunięciu ograniczenia dotyczącego przystępowania do egzaminów eksternistycznych wyłącznie przez osoby niebędące uczniami szkół - w konsekwencji odstąpiono od wymogu składania przez te osoby stosownych oświadczeń.

Ponadto zmiany w niniejszym rozporządzeniu, w stosunku do dotychczas obowiązującego rozporządzenia w sprawie egzaminów eksternistycznych, dotyczą:

- dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do potrzeb i możliwości osób niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- usunięciu ograniczenia polegającego na konieczności składania wniosku o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych do okręgowej komisji egzaminacyjnej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej wniosek;
- doprecyzowania, jakie dane powinien zawierać wniosek o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych;

- przedłużenia okresu zdawania egzaminów eksternistycznych z zakresu danego typu szkoły dla dorosłych przez osobę dopuszczoną do tych egzaminów;
- uwzględnienia przypadków przystępowania do egzaminów eksternistycznych osób, które nie posiadają numeru PESEL;
- zmiany terminu ogłaszania przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej harmonogramu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych w danej sesji z 15 na 30 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej.

W rozporządzeniu w § 2 wprowadzone zostało pojęcie „egzaminu eksternistycznego” i „egzaminu eksternistycznego zawodowego”.

Pojęciem „egzamin eksternistyczny” posłużono się w odniesieniu do egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania odpowiednio szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych oraz liceum ogólnokształcącego dla dorosłych oraz egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej.

Natomiast pojęciem „egzamin eksternistyczny zawodowy” posłużono się w odniesieniu do egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji, przeprowadzanego przez okręgową komisję egzaminacyjną na warunkach i w trybie określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).

W związku z wprowadzeniem do ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, na mocy ustawy nowelizującej z dnia 19 sierpnia 2011 r., egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej (art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. a ustawy), zaistniała potrzeba określenia zajęć edukacyjnych, z których przeprowadzany będzie ten egzamin. Zajęcia te wymienione zostały w § 4 ust. 2 rozporządzenia. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, do wskazanego wyżej egzaminu dopuszcza się osobę, która ukończyła gimnazjum lub ośmioletnią szkołę podstawową.

Rozporządzenie reguluje dopuszczanie osób dorosłych do egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej

kwalifikacji (zwanego „egzaminem eksternistycznym zawodowym”), o którym mowa w art. 10 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z dnia 19 sierpnia 2011 r. W myśl § 5 rozporządzenia, do egzaminu eksternistycznego zawodowego dopuszcza się osobę, która spełnia łącznie dwa następujące warunki:

- 1) ukończyła gimnazjum albo ośmioletnią szkołę podstawową, oraz
- 2) co najmniej dwa lata kształciła się lub pracowała, w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego.

Warunek dwóch lat kształcenia się lub pracy w zawodzie, w przypadku osób dopuszczonych do egzaminu eksternistycznego zawodowego, wynika z odniesienia się do dotychczasowych wymagań dotyczących czasu:

- 1) kształcenia w szkole prowadzącej kształcenie zawodowe (2,5-letniego w szkole policealnej, 3-letniego w zasadniczej szkole zawodowej i 4-letniego w technikum);
- 2) trwającej od 12 do 18 miesięcy, zgodnie z art. 53a ust. 2 pkt 1 i ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), praktycznej nauki zawodu dorosłych umożliwiającej przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł zawodowy lub egzaminu czeladniczego;
- 3) stażu pracy od 6 miesięcy do 6 lat, zgodnie z § 28 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. Nr 31, poz. 216), w zależności od rodzaju egzaminu oraz pozostałych warunków, jakie obowiązana była spełnić osoba dopuszczana do egzaminu kwalifikacyjnego odpowiednio na tytuł zawodowy lub tytuł mistrza.

Osoby, które na mocy niniejszego rozporządzenia będą mogły przystąpić do egzaminu eksternistycznego zawodowego, w dotychczas obowiązującym stanie prawnym, mogły przystąpić do egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł zawodowy i tytuł mistrza przed komisją powołaną przez kuratora oświaty, zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych.

Na mocy ustawy nowelizującej z dnia 19 sierpnia 2011 r., w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty uchylono art. 68c i w konsekwencji zniesiono możliwość zdawania powyższych egzaminów.

Wymóg dwóch lat kształcenia się w zawodzie lub pracy w zawodzie obejmuje łącznie okresy kształcenia się np. w szkole prowadzącej kształcenie zawodowe i na różnego rodzaju kursach w zakresie tego zawodu oraz obejmuje okresy pracy w tym zawodzie.

Rozporządzenie reguluje tryb składania wniosku o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych i egzaminu eksternistycznego zawodowego oraz określa dokumenty, które należy złożyć, aby zostać dopuszczonym do tych egzaminów (§ 9 i 10 rozporządzenia). W porównaniu z obecnie obowiązującym rozporządzeniem, wyraźnie wskazano dane, jakie powinien zawierać wniosek o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych, w tym wskazano na konieczność podania numeru PESEL przez osobę ubiegającą się o dopuszczenie, uwzględniając jednocześnie sytuację kiedy osoba ubiegająca się o dopuszczenie nie posiada numeru PESEL – w takiej sytuacji osoba ta we wniosku będzie obowiązana podać serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość (§ 9 ust. 1 pkt 3 i §10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia). Uwzględnienie w rozporządzeniu przypadków przystępowania do egzaminów eksternistycznych przez osoby, które nie posiadają numeru PESEL, jest zgodne z innymi przepisami wydanymi przez Ministra Edukacji Narodowej, w szczególności z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 roku w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych (Dz. U. Nr 97, poz. 624).

Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych zdaje egzaminy z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania danego typu szkoły dla dorosłych lub z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej w okresie nie dłuższym niż 3 lata (§ 12 ust. 1 rozporządzenia). Okres zdawania egzaminów eksternistycznych, w porównaniu z dotychczas obowiązującym rozporządzeniem, przedłużono, dostosowując go do czasu trwania cyklu kształcenia w gimnazjum, liceum ogólnokształcącym i zasadniczej szkole zawodowej. Natomiast w uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby zdającej, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej będzie mógł przedłużyć okres zdawania egzaminów eksternistycznych jeszcze o dwie sesje egzaminacyjne (§ 12 ust. 2 rozporządzenia) -

w tym przypadku przedłużono okres zdawania egzaminów eksternistycznych z jednej do dwóch sesji egzaminacyjnych. Powyższe zmiany umożliwią zdanie egzaminów eksternistycznych ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania danego typu szkoły dla dorosłych osobom, które np. z różnych przyczyn losowych bądź zdrowotnych musiały przerwać ich zdawanie.

Ponadto, osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych, która w okresie 3 lat nie zda egzaminów eksternistycznych ze wszystkich zajęć edukacyjnych, może ponownie ubiegać się o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania danego typu szkoły dla dorosłych lub z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej. Jeżeli osoba ta ponownie ubiega się o przystąpienie do ww. egzaminów o okresie trzech lat od upływu trzyletniego terminu zdawania egzaminów, o którym mowa w § 12 ust. 1 rozporządzenia, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej zalicza tej osobie poprzednio zdane egzaminy eksternistyczne z danych zajęć edukacyjnych (§12 ust. 3 i 4 rozporządzenia).

Analogiczne rozwiązanie przyjęto w odniesieniu do nowo wprowadzanego egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej.

W dotychczas obowiązującym rozporządzeniu w sprawie egzaminów eksternistycznych osoba zamierzająca przystąpić do egzaminu składała wniosek do okręgowej komisji egzaminacyjnej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania. W związku z mobilnością społeczną w rozporządzeniu zrezygnowano z tego ograniczenia (§ 9 ust. 1 rozporządzenia).

Egzaminy eksternistyczne zawodowe przeprowadza się zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, co przewiduje art. 10 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z dnia 19 sierpnia 2011 r. Oznacza to, że egzaminy te będą organizowane według zasad zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

Podstawą przeprowadzania powyższych egzaminów są wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

Osoba, która zdała egzamin w zakresie danej kwalifikacji otrzymuje świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie, wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną. Osoba, która otrzymała świadectwa potwierdzające wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie oraz legitymuje się poziomem wykształcenia odpowiednio: zasadniczego zawodowego lub średniego, otrzyma dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, wydany przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Osoba, która zdała egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, otrzymuje zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną. Zgodnie z art. 11a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z dnia 19 sierpnia 2011 r., osoba, która zdała powyższe egzaminy eksternistyczne oraz ukończyła kwalifikacyjne kursy zawodowe w zakresie wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie lub uzyskała dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe.

Egzaminy eksternistyczne – zgodnie z § 7 ust. 4 rozporządzenia – będą organizowane i przeprowadzane w miejscach określonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Wykaz miejsc, w których będą przeprowadzane egzaminy, będzie dostępny na stronach internetowych poszczególnych okręgowych komisji egzaminacyjnych.

Harmonogram egzaminów eksternistycznych, w trakcie poszczególnych sesji będzie, tak jak dotychczas, ustalany przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, a tym samym będzie obowiązywał w całym kraju. Natomiast ogłaszanie harmonogramu z trzydziestodniowym wyprzedzeniem ułatwi zdającym pogodzenie terminów egzaminów eksternistycznych, do których zdający zamierza przystąpić w danej sesji egzaminacyjnej, z obowiązkami zawodowymi lub rodzinnymi. Harmonogram przeprowadzania egzaminów eksternistycznych w danej sesji egzaminacyjnej będzie ogłaszany na stronie internetowej Komisji Centralnej i stronach internetowych okręgowych komisji egzaminacyjnych (§ 7 ust. 3 rozporządzenia).

Szczegółowa informacja o sposobach dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do potrzeb i możliwości osób

niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, opracowana przez Dyrektora Komisji Centralnej, będzie podawana do publicznej wiadomości na stronie internetowej Komisji Centralnej, nie później niż do dnia 1 września roku poprzedzającego rok, w którym są przeprowadzane egzaminy eksternistyczne (§ 8 ust. 2 rozporządzenia).

Powyższy katalog osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych w warunkach i formie dostosowanych do ich dysfunkcji jest zgodny z katalogiem zawartym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. *w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach* (Dz. U. Nr 228, poz.1489). W katalogu nie uwzględniono osób z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym, ponieważ osoby te – ze względu na specyfikę ich kształcenia – nie przystępują do żadnych egzaminów w systemie oświaty, w tym także do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego oraz osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi, które ze sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego mogą zostać zwolnione, zgodnie z § 38 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. *w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (Dz. U. Nr 83, poz.562, z późn. zm.).

Informatory zawierające przykładowe pytania i zadania, wraz z rozwiązaniami, jakie mogą wystąpić na egzaminach eksternistycznych i egzaminach eksternistycznych zawodowych będą, tak jak dotychczas, ogłaszane na stronach internetowych Komisji Centralnej (§ 6 rozporządzenia).

Egzaminy eksternistyczne z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania danych szkół dla dorosłych będą przeprowadzane, jak dotychczas, w trakcie dwóch sesji egzaminacyjnych: zimowej - rozpoczynającej się od dnia 1 lutego i jesiennej - rozpoczynającej się od dnia 1 października (§ 7 ust. 1 rozporządzenia). Podobnie organizowane będą egzaminy

eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczych szkół zawodowych.

Natomiast egzaminy eksternistyczne zawodowe mogą być przeprowadzane w ciągu całego roku szkolnego w terminie ustalonym przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, w uzgodnieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, co wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych. Zdający te egzaminy będą do nich przystępować razem z uczniami i absolwentami szkół prowadzących kształcenie zawodowe oraz osobami, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy. Stąd rozróżnienie w rozporządzeniu: pojęciem „terminu rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej” posłużono się w odniesieniu do egzaminów eksternistycznych, natomiast pojęciem „terminu egzaminu” - w odniesieniu do egzaminów eksternistycznych zawodowych.

W rozporządzeniu uwzględniono dwa terminy składania wniosku o dopuszczenie do egzaminu eksternistycznego zawodowego (§ 10 ust. 3 rozporządzenia). Termin 31 stycznia obowiązuje osobę, która zamierza przystąpić do tego egzaminu w roku, w którym składa wniosek, natomiast termin 30 września obowiązuje osobę, która zamierza przystąpić do tego egzaminu w roku następnym (§ 10 ust. 3 rozporządzenia). Powyższe terminy zostały wprowadzone ze względu na konieczność zaplanowania środków budżetowych w ramach części 30 budżetu państwa „Oświata i wychowanie”, na przygotowanie tych egzaminów.

Przepisy rozporządzenia nakładają obowiązek założenia i prowadzenia – dla każdej osoby dopuszczonej do egzaminów eksternistycznych lub egzaminu eksternistycznego zawodowego – indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych lub indywidualnego protokołu egzaminu eksternistycznego zawodowego, co pozwoli na pełne i systematyczne dokumentowanie wyników uzyskanych przez zdającego z egzaminów z poszczególnych zajęć edukacyjnych lub z części pisemnej i części praktycznej egzaminu eksternistycznego zawodowego (§ 14 rozporządzenia).

Opłata za egzamin eksternistyczny z jednych zajęć edukacyjnych oraz opłata za egzamin eksternistyczny zawodowy oraz stawki wynagrodzenia osób wchodzących w skład zespołu nadzorującego egzamin eksternistyczny, a także wysokość wynagrodzenia egzaminatorów sprawdzających i oceniających arkusze

egzaminacyjne i karty odpowiedzi z egzaminu eksternistycznego, zostały określone w skali procentowej w relacji do minimalnego wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym, określanego corocznie na podstawie art. 30 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.). Powyższe zostało uregulowane w § 34 i 36 rozporządzenia.

W porównaniu z obecnie obowiązującym rozporządzeniem nie zmieniła się zasadniczo procedura dopuszczania do egzaminów eksternistycznych (§ 11 i 13 rozporządzenia). Co więcej, zgodnie z rozporządzeniem będzie ona miała zastosowanie także do egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej oraz egzaminu eksternistycznego zawodowego.

Nowym rozwiązaniem przewidzianym w § 11 ust. 4 rozporządzenia jest możliwość wniesienia odwołania przez osobę ubiegającą się o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych lub egzaminu eksternistycznego zawodowego od rozstrzygnięcia dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej. Odwołanie wnosi się do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, w terminie 7 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej jest ostateczne.

Także rozwiązania dotyczące przeprowadzania egzaminów eksternistycznych z danych zajęć edukacyjnych, w porównaniu z dotychczas obowiązującym rozporządzeniem, nie uległy zmianie (§ 15-32 rozporządzenia).

Załącznik do rozporządzenia zawiera wykaz zawodów, w zakresie których nie przeprowadza się egzaminu eksternistycznego zawodowego. Załącznik ten został opracowany na podstawie informacji uzyskanych od ministrów - minister właściwy do spraw zdrowia oraz minister właściwy do spraw środowiska zgłosili zawody, które wpisano do wykazu zawodów, w zakresie których nie przeprowadza się egzaminu eksternistycznego zawodowego. Możliwość określenia zawodów, w zakresie których nie przeprowadza się egzaminu eksternistycznego zawodowego przewiduje art. 10 ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r.

Egzamin eksternistyczny z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej organizuje się począwszy od sesji zimowej 2013 r. (§ 38 ust. 1 rozporządzenia).

W rozporządzeniu wprowadzono w § 38 ust. 2 przepis przejściowy, zgodnie z którym egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej w sesji zimowej w 2013 r. zostaną przeprowadzone jedynie z przedmiotów: język polski, historia i wiedza o społeczeństwie, co jest podyktowane względami organizacyjnymi. Ograniczenie liczby egzaminów w pierwszej sesji ułatwi osobom zamierzającym do nich przystąpić skoncentrowanie się na przygotowaniu do egzaminów z obowiązkowych zajęć edukacyjnych oferowanych w pierwszej sesji egzaminacyjnej. Jednocześnie umożliwi okręgowym komisjom egzaminacyjnym sprawne przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów. W kolejnych sesjach egzaminacyjnych osoby przystępujące do egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej będą mogły przystąpić do egzaminów ze wszystkich zajęć edukacyjnych.

W związku z obowiązkiem ogłaszania informatora przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej nie później niż do dnia 31 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym są przeprowadzane egzaminy eksternistyczne (§ 6 rozporządzenia) wprowadzono przepisy przejściowe, zgodnie z którymi informatory dotyczące egzaminów przeprowadzanych w sesji zimowej w 2013 r. zostaną ogłoszone w terminie do dnia 30 września 2012 r., natomiast dotyczący egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w jesiennej sesji egzaminacyjnej w 2013 r. - w terminie do dnia 31 grudnia 2012 r. Natomiast w jesiennej sesji egzaminacyjnej w roku 2012 będzie obowiązywał informator wydany na podstawie przepisów dotychczas obowiązującego rozporządzenia w sprawie egzaminów eksternistycznych (§ 39 rozporządzenia).

W § 40 rozporządzenia przewiduje się, że w jesiennej sesji egzaminacyjnej w roku 2012 (która rozpoczyna się 1 października 2012 r.), harmonogram przeprowadzania egzaminów eksternistycznych dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej ogłosi do dnia 15 września 2012 r.

Jednocześnie informacja o dostosowaniu warunków i formy przeprowadzania egzaminu eksternistycznego do potrzeb i możliwości osób niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z

zespołem Aspergera, przystępujących do egzaminu zostanie ogłoszona w terminie do dnia 10 września 2012 r. (§ 41 rozporządzenia).

W stosunku do osób, które zostały dopuszczone do egzaminów eksternistycznych na podstawie dotychczasowych przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych wprowadzono możliwość uzupełnienia wniosku o zaświadczenie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji wydane przez lekarza w terminie do dnia 20 września 2012 r. (§ 42 rozporządzenia).

W rozporządzeniu wprowadza się również przepis, zgodnie z którym osoby, które zostały dopuszczone do egzaminów eksternistycznych zgodnie z dotychczas obowiązującym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych, zdają te egzaminy na warunkach i w trybie określonym w rozporządzeniu (§ 43 rozporządzenia), którego przepisy są dla nich korzystniejsze. Nie przewidziano przepisu przejściowego dotyczącego wniosków o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, gdyż takich wniosków nie będzie w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Zgodnie z dotychczasowymi przepisami, wszystkie wnioski o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych zostaną rozpatrzone w sierpniu 2012 r.

Rozporządzenie nie jest objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia został udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Zakres regulacji dotyczy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz osób dorosłych, które nie ukończyły określonych w ustawie typów szkół, a są zainteresowane uzyskaniem, w drodze egzaminów eksternistycznych, odpowiednio świadectwa ukończenia tych szkół (szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego) albo zaświadczenia - w przypadku osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, które wraz ze świadectwami potwierdzającymi wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, zgodnie z art. 10 ust. 3 pkt 2 lit. a ustawy o systemie oświaty. Regulacja dotyczy także osób dorosłych, które nie uzyskały dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe lub świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie w innym trybie.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji następującym partnerom społecznym:

- 1) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców;
- 2) Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. Ks. J. Popiełuszki”;
- 3) Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
- 4) Forum Związków Zawodowych;
- 5) Izbie Gospodarczej Gazownictwa;
- 6) Izbie Gospodarczej Hotelarstwa Polskiego;
- 7) Komendzie Głównej Ochotniczych Hufców Pracy;
- 8) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 9) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”;
- 10) Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”;
- 11) Krajowej Izbie Gospodarczej;
- 12) Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej;
- 13) Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;

- 14) Ogólnopolskiej Izbie Gospodarczej Drogownictwa;
- 15) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 16) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
- 17) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 18) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Ośrodków Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego;
- 19) Polskiej Izbie Druku;
- 20) Polskiej Izbie Firm Szkoleniowych;
- 21) Polskiej Izbie Hotelarstwa;
- 22) Polskiej Izbie Książki;
- 23) Polskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej Budownictwa;
- 24) Polskiej Izbie Turystyki;
- 25) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
- 26) Polskiej Radzie Organizacji Młodzieżowych;
- 27) Polskiemu Stowarzyszeniu Hotelarstwa i Turystyki;
- 28) Polskiemu Zrzeszeniu Hoteli;
- 29) Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 30) Pracodawcom RP;
- 31) Radzie ds. Szkolnictwa Artystycznego;
- 32) Radzie Rodziców przy Ministrze Edukacji Narodowej;
- 33) Radzie Szkół Katolickich;
- 34) Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu;
- 35) Stowarzyszeniu Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 36) Stowarzyszeniu Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego;
- 37) Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół Średnich;
- 38) Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Mechaników Polskich;
- 39) Stowarzyszeniu Technicznemu Odlewników Polskich;
- 40) Unii Metropolii Polskich;
- 41) Wolnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność – Oświata”;
- 42) Zarządowi Głównemu Polskiego Związku Niewidomych;
- 43) Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia Elektryków Polskich;
- 44) Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia Oświatowców Polskich;

- 45) Zarządowi Głównemu Towarzystwa Wiedzy Powszechnej;
- 46) Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 47) Zarządowi Głównemu Związku Rzemiosła Polskiego;
- 48) Zarządowi Głównemu Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
- 49) Zarządowi Krajowemu Związku Zawodowego „Budowlani”;
- 50) Zarządowi Krajowemu Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
- 51) Związkowi Gmin Wiejskich RP;
- 52) Związkowi Miast Polskich;
- 53) Związkowi Powiatów Polskich;
- 54) Związkowi Województw RP.

Projekt rozporządzenia został przekazany również Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. W dniu 26 października 2011 r. na posiedzeniu plenarnym Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego projekt rozporządzenia został uzgodniony.

W ramach konsultacji z partnerami społecznymi, uwagi do rozporządzenia w sprawie egzaminów eksternistycznych zgłosili: Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ Solidarność i Związek Rzemiosła Polskiego.

Uwzględniono uwagę zgłoszoną przez Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ Solidarność i Związek Rzemiosła Polskiego dotyczącą umożliwienia przedłużenia, w uzasadnionych przypadkach, trzyletniego okresu zdawania egzaminów eksternistycznych z zakresu danego typu szkoły, ponownego ubiegania się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych z zakresu danego typu szkoły dla dorosłych, w sytuacji przerwania zdawania egzaminów oraz zaliczenia poprzednio zdanych egzaminów.

Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa i Związek Nauczycielstwa Polskiego pozytywnie zaopiniowali projekt rozporządzenia. ZNP podkreślił, że rozszerzenie zakresu egzaminów eksternistycznych dla dorosłych może przyczynić się do zwiększenia dostępu do kształcenia i zdobywania kwalifikacji przez osoby dorosłe, skutecznego wyrównywania szans edukacyjnych w różnych środowiskach i zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

Pozostałe poniższe uwagi zgłoszone przez partnerów społecznych i związki zawodowe nie zostały uwzględnione:

1. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego zauważył, że rozporządzenie daje możliwość uzupełniania wiedzy oraz zdobywania kolejnych kwalifikacji w ciągu całego życia, zgłaszając jednocześnie poniższe uwagi:

- 1) odnośnie uwzględnienia uzyskanych w szkole ocen końcowych z części zajęć edukacyjnych w przypadku osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych.

Uwaga nie została uwzględniona, gdyż ocena końcowa jest podsumowaniem osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku szkolnym podczas, gdy egzaminy eksternistyczne przeprowadza się z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych, liceum ogólnokształcącego dla dorosłych lub z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej, obejmujących pełny cykl kształcenia w danym typie szkoły.

- 2) odnośnie uwzględnienia przepisów umożliwiających uzyskanie dyplomu technika.

Należy zauważyć, że regulacje dotyczące uzyskania dyplomu technika znalazły się w art. 10 ust. 3 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z dnia 19 sierpnia 2011 r. W myśl ww. przepisu dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe może uzyskać osoba, która posiada świadectwa potwierdzające wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie, w tym przypadku w zawodzie, którego kształcenie prowadzone jest na poziomie technika, oraz posiada wykształcenie średnie.

- 3) wyraził wątpliwość, czy względy ekonomiczne nie wpłyną na odraczenie terminu organizowania egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w przypadku niewielkiej liczby zdających ten egzamin.

Należy zauważyć, że osoby zdające egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, przystępują do egzaminu, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy

oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych razem z uczniami i absolwentami szkół prowadzących kształcenie zawodowe oraz osobami, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy. Nie zachodzi zatem obawa, że względy ekonomiczne wpłyną na odroczenie terminu organizowania egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w przypadku niewielkiej liczby zdających ten egzamin.

2. Związek Rzemiosła Polskiego zgłosił uwagi dotyczące:

1) braku możliwości przystępowania do egzaminu eksternistycznego z „całego zawodu”.

Uwaga nie została uwzględniona, gdyż nowy system kształcenia zawodowego oparty na nowej podstawie programowej kształcenia w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego przewiduje podział zawodów na kwalifikacje, które w nowym systemie egzaminacyjnym potwierdzane będą odrębnie. Natomiast możliwość przystępowania do egzaminu eksternistycznego z „całego zawodu” istnieje w przypadku zawodów, w których wyodrębniono jedną kwalifikację.

2) pozyskiwania numeru PESEL od osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych i egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Należy zauważyć, że osoba zdająca egzamin eksternistyczny nie podpisuje arkusza egzaminacyjnego i karty odpowiedzi, wpisując numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL - serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, który pozwala na jednoznaczną identyfikację osoby fizycznej.

3) braku w rozporządzeniu przepisów regulujących organizację egzaminów eksternistycznych potwierdzających kwalifikacje w zawodzie i uwzględniających obecność przedstawicieli pracodawców na tym egzaminie.

Uwaga nie została uwzględniona, gdyż zgodnie z § 33 przedmiotowego rozporządzenia, egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje w zawodzie przeprowadza się zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, o czym stanowi art. 10 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z dnia 19

sierpnia 2011 r. Powyższe rozporządzenie w § 143 pkt 4 przewiduje obecność delegowanych przedstawicieli pracodawców na tym egzaminie.

- 4) braku regulacji umożliwiającej uzyskanie świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej w przypadku osób posiadających świadectwo czeladnicze lub dyplom wydany przez komisję egzaminacyjną powołaną przez kuratora oświaty.

Należy podkreślić, że przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu określonym przez ustawę nowelizującą z dnia 19 sierpnia 2011 r. nie upoważniają do umieszczenia w projekcie rozporządzenia regulacji umożliwiającej uzyskanie świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej w przypadku osób posiadających świadectwo czeladnicze lub dyplom wydany przez komisję egzaminacyjną powołaną przez kuratora oświaty.

- 5) kosztów przystępowania do egzaminów eksternistycznych potwierdzających kwalifikacje w zawodzie przez młodocianych.

Kwestia kosztów przystępowania do egzaminów eksternistycznych potwierdzających kwalifikacje w zawodzie przez młodocianych nie jest przedmiotem niniejszego rozporządzenia. Kwestie te reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz. U. Nr 60 poz. 278, z późn. zm.).

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Koszty organizacji, przeprowadzenia i obsługi, w tym ekonomiczno-administracyjnej, egzaminów eksternistycznych będą stanowiły - co do zasady - równowartość opłat wnoszonych przez osoby do nich przystępujące.

Począwszy od roku 2013, wydatki potrzebne na finansowanie egzaminów eksternistycznych będą pokrywane w ramach części 30 budżetu państwa „Oświata i wychowanie”, która powinna być powiększona o średnią wysokość środków wykorzystanych na ten cel przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w latach 2011-2012 z rezerwy celowej poz. 57, przeznaczonej na finansowanie skutków zmian systemowych wynikających z przejętych do realizacji zadań, które w 2010 r. były finansowane ze środków gromadzonych na rachunku dochodów własnych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy poprzez umożliwienie wejścia na rynek pracy osobom, które potwierdzą w drodze egzaminów eksternistycznych wiedzę i umiejętności nabyte w formie kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego rozumianego zgodnie z przyjętym przez Komitet Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 31 marca 2011 r. projektem dokumentu strategicznego *Perspektywa uczenia się przez całe życie* (KRM-20-2-11). W kontekście potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców, egzamin eksternistyczny, pozwoli uzyskać dodatkowe kwalifikacje w celu szybkiego przekwalifikowania się lub zwiększenia szans na rynku pracy osób posiadających wiedzę i umiejętności, szczególnie w zawodach zbliżonych, należących do tego samego obszaru kształcenia oraz dostosowywanie swoich kwalifikacji przez całe życie zawodowe do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.